

Viewpoint Seafarm AS
v/ Kåre Olav Krogenes

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3644-6

19. mai 2020

Viewpoint Seafarm AS - Svar på klage om 20 utviklingstillatelser

1. Bakgrunn

1.1 Innledning

Vi viser til klage fra Viewpoint Seafarm AS datert 11. juli 2018 på Fiskeridirektoratets vedtak om avslag på søknad om 20 utviklingstillatelser 22. juni 2018. Klagen ble oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet for endelig avgjørelse 11. juni 2019.

Viewpoint Seafarm AS, (heretter Viewpoint Seafarm eller klager) søkte 3. april 2017 om 20 utviklingstillatelser for å realisere sitt konsept. Fiskeridirektoratet avsto søknaden 22. juni 2018 fordi konseptet falt utenfor ordningen med utviklingstillatelser. Fiskeridirektoratets vurdering var at prosjektet ikke kan bidra til å løse en eller flere av akvakulturnæringens miljø- eller arealutfordringer. Viewpoint Seafarm påklaget vedtaket 11. juli 2018. Fiskeridirektoratet opprettholdt sitt avslag, og oversendte saken til departementet for endelig avgjørelse 11. juni 2019.

Viewpoint Seafarm AS er part i saken, og klagen er innkommet innen utløpet klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29. Nærings- og fiskeridepartementet kan som klageinstans prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34.

Nærings- og fiskeridepartementet har kommet frem til at Fiskeridirektoratets avslag 22. juni 2018 opprettholdes. En nærmere begrunnelse for departementets vedtak følger nedenfor.

1.2 Rettslig grunnlag

Det rettslige grunnlaget for tildeling av tillatelser til utviklingsformål fremgår av laksetildelingsforskriften. Ifølge formålsbestemmelsen i forskriftens § 22 skal akvakultur av matfisk til utvikling bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

Videre følger det særskilte vilkår for tildeling av tillatelse til utvikling i forskriftens § 23b. Bestemmelsens første og annet ledd lyder:

"Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon. Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere."

Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelse, og listen for å få slik tillatelse ligger høyt. Ifølge laksetildelingsforskriften § 23 b må prosjektet omfatte utvikling av teknologi som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet med ordningen er å legge til rette for ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Departementet har også fastsatt retningslinjer som gir nærmere beskrivelse av formålet med utviklingstillatelser og hva som skal vektlegges ved behandlingen av søknadene. I retningslinjene er det også gitt nærmere beskrivelser av hva som omfattes av ordningen.

Retningslinjene angir at formålet med utviklingstillatelser blant annet er å legge til rette for et teknologiløft i næringen ved at det kan gis utviklingstillatelse til prosjekter som innebærer utvikling av nye teknologiske løsninger. Ordningen er videre avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner og den omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer.

Ordningen er begrenset til de store prosjektene som næringen selv ikke vil/kan ta risikoen ved å realisere uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingstillatelser. Det er også nærmere beskrevet hva som anses som utviklingsarbeid. Det må blant annet inneholde et nyhetselement og det må være knyttet en viss grad av usikkerhet til resultatet.

1.3 Søknaden og behandlingen av denne

Viewpoint Seafarm har søkt om 20 utviklingstillatelser for sitt prosjekt. Konseptet går ut på oppdrettsvirksomhet i eksponerte områder ved bruk av en boreplattform fra petroleumsnæringen. En borerigg som ligger i kaldt opplag, eller er besluttet skrapet, ombygges til akvakulturformål. Oppdrettsanlegget vil da bestå av en ombygd eldre plattform med fire merder som innfestes i plattformen og omkranser den. Merdene består av boksformede fagverkskonstruksjoner i stål med to bur i hver. Burene har notpaneler langs veggene, og en tradisjonell notpose i bunn. Selve plattformen skal være basen for driften, og skal ha alt utstyr som er nødvendig for produksjonen av laks.

Fiskeridirektoratet avslo søknaden fordi konseptet ikke kunne bidra til å løse næringens areal- og miljøutfordringer. Øvrige tildelingsvilkår ble derfor ikke vurdert.

Fiskeridirektoratet anvendte eksponeringsgraden på testlokaliteten til å vurdere prosjektets bidrag til å løse næringens arealutfordringer. Testlokaliteten Blikkvær med 50-års signifikant bølgehøyde på 3,7 m og 50-års strøm 1,14 m/s ble vurdert til ikke å være mer eksponert enn eksisterende lokaliteter med ordinær kommersiell teknologi i drift. Konklusjonen ble derfor at prosjektet ikke bidrar til å løse næringens arealutfordringer.

Prosjektet ble også vurdert til å ikke bidra til å løse næringens miljøutfordringer, og Fiskeridirektoratet fremhevet følgende:

- søkers metoder for avlusning med Optilicer og ferskvann, samt bruk av luseskjørt var alminnelige i akvakulturnæringen i dag.
- det er ikke nærmere utdypet hvordan anlegget skulle være tilnærmet rømmingssikkert slik det ble hevdet i søknaden
- trengeløsningen åpner for mindre grad av manuell nothåndtering, men konsept med trenging av not med vinsj for å heve notbunn var alminnelig kommersiell teknologi
- overskylling av merdene i sjøtilstander med store bølgehøyder var et faremoment relatert til rømming.

Viewpoint Seafarm AS påklaget vedtaket og har anført at konseptet er egnet til å løse næringens arealutfordringer, og viser til at anlegget skal dimensjoneres for å tåle enda mer eksponerte lokaliteter.

Videre anfører klager at konseptet bidrar til å løse miljøutfordringer da merdene kan senkes ned ved ekstremvær for å forhindre rømming. I tillegg har anlegget integrerte løsninger for å håndtere lakselus hvilket er nødvendig på denne type anlegg.

Videre har Fiskeridirektoratet misforstått hva som er innovativt med systemet for trenging av fisk og at dette ikke er alminnelig kjent kommersiell teknologi.

Klager mener også at vedtaket om avslag innebærer usaklig forskjellsbehandling fra andre innvilgede søknader. Her trekkes prosjektene til Ocean Farming, Nordlaks, Atlantis Subsea Farming, Norway Royal Salmon og Mariculture frem.

I klageinnstillingen opprettholdt Fiskeridirektoratet sitt avslag på alle punkt. Fiskeridirektoratet kom frem til at anlegget ikke er mer rømmingssikkert enn alminnelig kommersiell teknologi og at klager ikke har godtgjort at konseptet vil fungere som forutsatt ved Hs på 8 eller 15 meter. Fiskeridirektoratet mente også at det ikke var planlagt å teste anlegget på en mer eksponert lokalitet enn Blikkvær innenfor prosjektperioden. Fiskeridirektoratet kunne ikke finne grunnlag for påstand om forskjellsbehandling, eller brudd på veilednings- eller opplysningsplikten.

2. Departementets vurdering

2.1 Om prosjektet bidrar til å løse arealutfordringer

Fiskeridirektoratet avslo søknaden fordi prosjektet ikke var egnet til å løse næringens arealutfordringer. Fiskeridirektoratet viste til at testlokaliteten, Blikkvær, ikke var mer utsatt enn tradisjonelle lokaliteter. Klager har vist til at konseptet etter hvert skulle testes ut på mer utsatte lokaliteter.

Departementet kan ikke se at det i søknaden fremkom opplysninger om at anlegget skulle testes ut på en eksponert lokalitet med sjøtilstander opptil Hs=8m eller mer innenfor prosjektperioden. Det fremkommer blant annet av søknadsteksten på side 27 i kapittel 4.1 «Lokalitet Blikkvær» at «*Nova Sea har tidligere søkt om lokalitet Blikkvær i Rødøy kommune på Helgelandskysten som i et ledd i prosess om realisering av et anlegg med mer eksponert tilnærming. Viewpoint Seafarm ser på denne lokaliteten som nok eksponert for uttesting av offshorefarmen.*». Sett i etterkant, og spesielt i lys av klagers anførsler, kan "uttesting av offshorefarmen" leses som første uttesting av offshorefarmen, og at det er tenkt at offshorefarmen senere skal testes på andre mer eksponerte lokaliteter. En slik tolkning lar seg i midlertidig ikke harmonisere med øvrige deler av prosjektplanen i søknaden, som ikke inneholder informasjon om uttesting på en mer eksponert lokalitet. Departementets vurdering er derfor at Fiskeridirektoratets vurdering har vært i tråd med innholdet i søknadsdokumentasjonen.

Klager har i brev datert 5. august 2019 sagt at de er villig til å flytte lokaliteten til 2 nautiske mil utenfor grunnlinjen på Helgelandskysten. Videre har klager i brev datert 18. oktober 2019 uttalt at «*uttesting lengre til havs etter første prøveproduksjon vil skje med de samme utviklingstillatelsene...*» og at «*Myndighetene vil gjennom innhold i målkriteriene ha full kontroll på at uttesting i mer eksponert farvann faktisk gjennomføres.*»

Departementets vurdering er at denne informasjonen er lite konkretisert, da det ikke er fremgått hvilke miljøparametere anlegget vil måtte håndtere i det aktuelle området. Videre er informasjonen innkommet sent i saksbehandlingsløpet, og søknadsdokumentasjonen for

øvrig underbygger derfor ikke endringen. Departementet slutter seg dermed til Fiskeridirektoratets vurdering om at det ikke foreligger konkrete planer om uttesting på en eksponert lokalitet innenfor prosjektperioden, med miljølaste opp mot designkriteriet på Hs=8m.

Informasjonen som foreligger nå er med andre ord ikke tilstrekkelig til at det kunne blitt tildelt tillatelse. Vi vil imidlertid bemerke at hvorvidt en foreslått lokaliteten er egnet eller ikke, i seg selv ikke bør være avgjørende for vurderingen av om et konsept bidrar til å løse arealutfordringer eller ikke. Dersom konseptet hadde blitt vurdert til å falle innunder ordningen, ville imidlertid departementet kunne stilt som vilkår at konseptet ble prøvet ut på en dokumentert egnet lokalitet.

Som det fremgår nedenfor, kommer imidlertid ikke dette spørsmålet på spissen i denne saken.

2.2 Om anlegget er dimensjonert for mer eksponerte lokaliteter

Klager hevder at det fremgår av både søknaden og ettersendt informasjon om bassengtest at teknologien er designet og testet for Hs 8m. Videre har klager i brev med merknader til klageinnstilling datert 18. oktober 2019 hevdet at resultatene fra tanktesten underbygger at teknologien vil tåle bølgelaster som langt overgår designkriteriet på Hs=8 meter, som er lagt til grunn for søknaden. Videre har klager i brev 5. august 2019 argumentert med at *«hele anlegget med merder i nedsenket tilstand tåler bølger med Hs 15 m»*.

Fiskeridirektoratet konklusjon var at teknologien ikke var dimensjonert for Hs 8 m basert på dokumentasjonen som forelå på avslagstidspunktet. I tillegg har Fiskeridirektoratet vurdert at klagedokumentasjonen ikke inneholdt opplysninger som endret den opprinnelige vurderingen på dette punkt.

Departementet har foretatt en gjennomgang av sakens dokumenter. Det betyr at ettersendte dokumenter fra klager er tatt i betraktning.

Dokumentasjonskrav til konsepter som skal ligge i ubeskyttet farvann er høyere enn for konsepter som skal ligge på kystlokaliteter eller inne i et fjordsystem, hvor det i dag foregår akvakulturvirksomhet. Dokumentasjonskravet til søknadene må stå i forhold til risikoen i prosjektet, og det er utvilsomt mer risikofyllt å teste et konsept i ubeskyttet farvann hvor det er helt andre fysiske krefter og bevegelser som skal håndteres, enn i mer skjermede områder. Siden Viewpoint Seafarm mener at konseptet skal ligge utenfor grunnlinjen, og således i ubeskyttet farvann, gjelder det i denne saken et høyere dokumentasjonskrav enn i saker hvor et konsept skal plasseres f.eks på en tradisjonell kystlokalitet eller inne i et fjordsystem.

Søknadsdokumentasjonen tilsier at prosjektet har god kjennskap til halvt nedsenkbare plattformer, modelltesting og hydrodynamiske analyser. Dokumentasjonen som er levert i

forbindelse med det generiske modellforsøket, og den numeriske modellen, anses å være tilstrekkelig hva angår ingeniørfaglige betraktninger knyttet til hydrodynamikk.

Departementets vurdering er derimot at øvrig dokumentasjon som angår anleggets strukturelle integritet, driftssystemer og løsninger for nødvendige driftsoperasjoner ikke er tilstrekkelig. Det er ikke dokumentert at anlegget i sin helhet er dimensjonert for bruk på lokaliteter med signifikante bølgehøyder på 8 meter eller 15 meter, eller med merdene både hevet og senket. Av mangler knyttet til driftssystemer og operasjonelle forhold kan det nevnes:

- Ballasteringssystem for nedsenking av merdstruktur
- Vertikalt bevegelig innfestning mellom plattform søylen og merdstruktur: Manglende konkret løsning som ivaretar usikkerhetsmomenter man allerede er klar over. (Eksempelvis hev/senk, fastlåsing i nedre og øvre posisjon, overordnet plan for hvordan løsningen skal vedlikeholdes, dimensjonering mot aktuelle krefter, redundans osv)
- Merdstruktur: strukturell utforming og dimensjonering for mer eksponerte lokaliteter enn lokaliteter hvor alminnelig kommersiell teknologi allerede er i drift.
- Kontinuerlig drift i nedsenket tilstand: Eksempelvis lufttilgang for fylling av svømmeblære, undervannsføring, vinsjer og annet utstyr som i utgangspunktet skulle stå i fri luft, men som nå eventuelt også skal fungere under vann, og/eller over vann etter å ha vært nedsenket en periode
- Nottak: Dette er kun vist i en animasjonsvideo. Fiskeridirektoratet har påpekt at overskylling kan medføre et problem med rømming, og klager har i den forbindelse fremlagt ny informasjon med et nottak i en animasjonsvideo. Søknadsdokumentasjonen redegjør ikke for den strukturelle integriteten til nottaket og dets innfestning. Notarealet vil være betydelig, og nottaket må på en tiltenkt eksponert lokalitet dermed kunne håndtere omfattende miljøkrefter.
- Praktisk gjennomførbarhet og løsninger for å sikre en forsvarlig drift: eksempelvis overskylling av merder med tanke på teknisk utstyr og HMS for personell, hvordan merdstruktur kan entres fra plattformdekket.
- Behandlingssystem for fisk: Det ferskvannsfylte karet for ikke-medikamentell behandling som skal senkes ned i bølgesonen reiser en rekke problemstillinger knyttet til rømming, bølgeslag, indre bølger og lignende.
- Forankringssystem for plattform og merder som hensyntar nedsenking av merder.
- Prøvetaking av fisk ved helsekontroll, lusetelling osv.

Dette er eksempler på løsninger/systemene som må på plass for å kunne drifte anlegget i ubeskyttet farvann (offshore), og som departementet anser for at mangler på nåværende tidspunkt.

Departementets konklusjon er at anlegget ikke er dimensjonert for eller tilstrekkelig tilrettelagt for eksponerte lokaliteter.

2.3 Om konseptet bidrar til å løse miljøproblemer

Klager har anført at oppbygningen av notstrukturen, og prosessen for trenging av fisk, vil redusere rømmingsfaren. Departementets vurdering er at begge løsningene er lite konkretisert, og at det ikke foreligger dokumentasjon eller beskrivelser som tilsier at dette vil redusere rømmingsfaren. Det har vært tatt i betraktning at anlegget er ment for mer eksponerte områder enn kommersiell teknologi, hvilket generelt sett øker risikoen for rømming da det oppstår flere usikkerhetsmomenter. Departementet er derfor enig i Fiskeridirektoratets vurdering om at klager ikke har godtgjort at konseptet er mer rømmingssikkert enn alminnelig kommersiell teknologi.

Klager anfører også at anlegget har integrert løsning for å håndtere lakselus, og at luseskjørt og svakstrøm i notpaneler, samt nedsenking kan redusere lusepåslag. I det eksponerte området som anlegget er ment for, vil det være en betydelig omrøring av vannmassene på 10 meters dyp, hvilket øker sannsynligheten for forekomst av lakselus under luseskjørtet og inne i merden. Videre er det ikke sannsynliggjort ut fra beskrivelsene i søknaden at søkers interne behandlingssystem vil fungere, og som for øvrig er kommersiell tilgjengelig teknologi.

Departementets konklusjon er at prosjektet ikke bidrar til å løse næringens miljøutfordringer.

2.4 Påstand om usaklig forskjellsbehandling

Klager har anført at Viewpoint Seafarms prosjekt er gjenstand for usaklig forskjellsbehandling, og har vist til en rekke andre konsepter for å underbygge sin anførsel.

Atlantis Subsea Farming

Klager har vist til at Fiskeridirektoratet i sak vedr. Atlantis Subsea Farming, aksepterte en stegvis uttesting.

Atlantis har et utviklingsløp ved bruk av tre testlokaliteter med økende eksponeringsgrad. Atlantis' stegvise utvikling på de tre lokalitetene med ulik eksponeringsgrad var en del av det opprinnelig omsøkte prosjektet, og uttestingen skal foregå innenfor prosjektperioden. Klager i nåværende sak har ikke levert dokumentasjon som tilsier at konseptet skal testes ut på mer eksponerte lokaliteter innenfor prosjektperioden, og har heller ikke beskrevet en stegvis utvikling av sitt prosjekt. Departementet mener derfor at Viewpoint Seafarm ikke er vurdert annerledes enn Atlantis.

Norway Royal Salmon ASA

Klager har vist til at Fiskeridirektoratet overfor Norway Royal Salmon ASA aksepterte at et anlegg som var ment for dimensjonerende bølgehøyde på 15 meter, ble testet ut på en lokalitet med Hs tilsvarende 6,5 meter.

NRS' konsept skal testes ut på en lokalitet hvor Fiskeridirektoratet har konkludert med at eksponeringsgraden er mer eksponert enn tradisjonelle lokaliteter, med Hs 6,5 meter. Prosjektets evne til å løse arealutfordringer er relatert til testlokalitetens/lokalitetstypens

eksponeringsgrad på 6,5 m, og ikke dimensjonerende miljølaste fra opprinnelig søknad med Hs på 15 meter. Dette fremgår av tilsagnet til NRS. Departementet er derfor ikke enig med klagers anførsel om at Viewpoint Seafarm er behandlet annerledes enn NRS.

Departementet har etter dette ikke funnet holdepunkter for klagers anførsler om usaklig forskjellsbehandling, og vi nevner at lokalitetsvalget isolert sett uansett ikke har vært avgjørende, jf. drøftelsen ovenfor.

Ocean Farming – Ocean Farm 1

Klager har anført at Ocean Farming har fått innvilget utviklingstillatelser basert på en forutsetning om at teknologien skal kunne tas i bruk på mer eksponerte lokaliteter enn testlokaliteten. Til støtte for sitt argument har klager vist til uttalelser fra Fiskeridirektoratet.

Departementet har forståelse for at det siterte avsnittet kan være egnet til å oppfattes til ikke å samsvare med vurderingene som er gjort i Fiskeridirektoratets avslag rettet mot Viewpoint Seafarm. Det er i midlertidig slik at Ocean Farming var det første vedtaket som ble fattet under ordningen med utviklingstillatelser. I tiden etter vedtaket har det skjedd en stor utvikling i næringen, og vurderingen av Viewpoint Seafarms anlegg må skje på bakgrunn av denne. Det vi spesielt tenker på er at det i dag finnes flere konvensjonelle anlegg, som er blitt plassert på mer eksponerte lokaliteter. Omfanget av uttesting på eksponerte lokaliteter innenfor prosjektperioden påvirker den uttellingen søker/klager kan få, når det gjelder vurderingen av om prosjektet kan bidra til å løse arealutfordringer.

Som departementet har pekt på ovenfor, foreligger det ikke dokumentasjon som underbygger at det omsøkte prosjektet faktisk kan plasseres på eksponerte lokaliteter. Det blir derfor også feil å skulle bruke en potensiell men uavklart mer eksponert plassering, som et argument for at det foreligger forskjellsbehandling.

Departementet er dermed ikke enig med klager at det foreligger forskjellsbehandling av Viewpoint Seafarm, når prosjektet sammenlignes med Ocean Farming. Vi nevner uansett at lokalitetsvalget isolert sett ikke har vært avgjørende for avslaget, jf. drøftelsen ovenfor.

Nordlaks

Klager har vist til at Nordlaks har fått utviklingstillatelser basert på at prosjektet forutsetter at teknologien skal brukes på mer utsatte arealer enn testlokalitene.

Havfarm 1 og 2 er skipsliknende strukturer og Havfarm 2 har eget fremdriftssystem og dynamisk posisjonering. Lokalisering vil for Havfarm 2 være avhengig av værholdhold, og anlegget har således ikke én fast lokalitet. Departementets vurdering er at Havfarm 2 skiller seg i stor grad fra Viewpoint sin ombygde boreplattform, som skal ligge på en fast lokalitet. På samme måte som nevnt ovenfor om Ocean Farming, er det også lenge siden Nordlaks' søknad ble vurdert, og den vurderingen som Viewpoint Seafarm nå er gjenstand for, skjer med en helt annet bakgrunn basert på de siste års teknologiske utvikling.

Departementet er ikke enig i klagers anførsel på dette punkt. Vi nevner uansett at lokalitetsvalget isolert sett ikke har vært avgjørende for avslaget, jf. drøftelsen ovenfor.

Mariculture

Klager har vist til at direktoratet aksepterte at et anlegg dimensjonert for Hs 15 meter, eventuelt ble testet ut på en lokalitet som var mindre eksponert.

I saken og i tilsagnet knyttet til Mariculture fremgår det at anlegget skal testes ut i ubeskyttet farvann, etter planen i norskehavet utenfor trøndelagskysten. Disse havområdene har en helt annen eksponeringsgraden enn hva som kan forventes i mer kystnære farvann hvor dagens akvakulturlokaliteter befinner seg. Dette er uten tvil eksponerte farvann.

Departementets vurdering er at det ikke er grunnlag for klagers anførsel om usaklig forskjellsbehandling på dette punkt. Vi nevner uansett at lokalitetsvalget isolert sett ikke har vært avgjørende for avslaget, jf. drøftelsen ovenfor.

2.5 Fiskeridirektoratets utredningsplikt

Klager har på to punkter i klagen vist til at Fiskeridirektoratet burde ha bedt om ytterligere opplysninger eller avklaringer, under henvisning til forvaltningsloven § 17.

For det første viser klager til at Fiskeridirektoratet burde kontaktet klager for å avklare om lokalitet Blikkvær var eneste lokalitet for uttesting. Det fremgår av drøftelsen ovenfor at departementet har vært enig i direktoratets forståelse av den opprinnelige søknadsdokumentasjonen, og at det ikke forelå holdepunkter for uttesting på alternative lokaliteter. Når slik tvil ikke ble reist basert på søknadsdokumentasjonen, er det vanskelig å se hvordan forvaltningsloven § 17 skulle ha medført at mer informasjon burde ha vært innhentet. Vi nevner uansett at lokalitetsvalget isolert sett ikke har vært avgjørende for avslaget, jf. drøftelsen ovenfor.

For det andre viser klager til at Fiskeridirektoratet skulle ha stilt spørsmål til Viewpoint Seafarm om det forelå fare for rømming ved overskylling, da dette ikke var nevnt i søknaden – samtidig som at Fiskeridirektoratet har omtalt dette som en dokumentasjonsmangel i avslaget. Vi viser til drøftelse ovenfor under punkt 2.2, om at også departementet har kommet frem til at dokumentasjonen ikke i tilstrekkelig grad har redegjort for rømmingssikkerheten på anlegget. Klager har hatt, og benyttet, anledningen til å ettersende dokumentasjon på dette punktet. Når også ettersendt dokumentasjon er utilstrekkelig, er det vanskelig å se hvordan det på nåværende tidspunkt skulle være relevant å vise til forvaltningsloven § 17 som et argument for at Fiskeridirektoratet på et tidligere tidspunkt burde ha bedt om slik informasjon.

3. Vedtak

Fiskeridirektoratets vedtak 22. juni 2018 opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages jf. forvaltningsloven § 28.

Mulig søksmål om hvorvidt vedtaket er gyldig, eller krav om erstatning som følge av vedtaket må tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt vedtaket er mottatt, jf. laksetildelingsforskriften § 28c.

Med hilsen

Yngve Torgersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Christopher Grøvdal Rønbeck
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fiskeridirektoratet